

Szabadság a 3 Saton

Kultúrharc Magyarországon? címmel sugározta az NDR hamburgi rádió- és tévétársaság filmjét a 3 Sat német televízió. Az alcím azonban már nem volt kérdőjeles: Veszélyben a szabadság.

Ha egy hazugsághalmaznak lehet „ideológiája”, úgy az, Antallék, majd a mostani kormányzat képviselte „népi-nemzeti-keresztény vonal” szembeállítását a „modern, nyugati, kozmopolita” irányú értelmiségiek táborával. (Hogy *Antall József* a nemzeti liberális örökségre is alapozta pártját, és életét tette rá és áldozta fel, hogy a magyar hazai nemzeti gyökerű, nyugat-európai modernizációjú országgá legyen, s hogy *Orbán Viktor*, úgy is, mint a Liberális Internacionálé alelnöke, ezekben nem különbözik nagy elődjétől, arról Hamburgból nem harangoztak semmit.)

De hát mi minden veszélyezteti a magyar szabadságot? Elsősorban a sajtó bekebelezésének szándéka. Rádió, tévé, újságok, folyóiratok, nyomdák, reszkesettek, éreztette a Népszabadság főszerkesztője és erre kontrázó társai. Mert hát mit tudhatják Hamburgban, hogy mi volt '94-ben a tévé megrendelt „szőnyegbombázása”, a rádió gleichschaltolása mindjárt a kormányalakítás után? És hogy milyen a nyomtatott sajtó aránya az általuk kárhozottat s leplezetlenül ajánrozott irányzatok között?

Reszkessenek továbbá a művészek is. Ezt kivált a Műcsarnok igazgatója, *Beke László* sugallta. Csak arról feledkezett meg szólni, hogy ő miként került mostani székébe...

A következő „gaztett” a Nemzeti Színház (mint elhangzott: *Széchenyi álma*) gödörbe temetése. Már-már a Szózat szólalt volna meg bennem, ha *Magyar Bálint* bele nem köhög az emelkedett hangulatba, és nem közli, hogy a titkosszolgálatoknak adott pénzből öt évig mindenki ingyen járhatna ebbe a színházba. Ami túlmutat az egyszerű demagógián, nevezetesen az útszélség felé. Azt sugallja ugyanis, hogy nálunk rendőrállam volna kialakulóban.

Hosszan esett szó az '56-os Intézet sérelmeiről. A volt igazgató, *Hegedűs B.* András kategorikusan cáfolta az intézmény SZDSZ-érdekeltségét. Csak azt tudnám, hogy akkor mi az ördögöt keresett a magyar miniszterelnököt nemes egyszerűséggel – nekem kell elnézést kérem olvasóinktól – „gecinek” nyilvánító, s „elnyomó hatalom” ide vagy oda, a magyar adófizetők pénzéből többmillió támogatást kapott *Beszélő* a filmben is felvillantott ankétján. Vagy tán nem tudták a filmkészítők, hogy e lap melyik politikai párt neveletlen gyermeke?

Persze, a legsűrűbb krokodilkönyvek a Magyar Narancsért hullottak. Mutatták a lap nyomorúságos szerkesztőségét egy elhagyott gyárüzemben. (Jártak volna csak a német tévések az Új Magyarország fűtetlen helyiségeiben a kőbányai Mázsa tér gyárudvarában vagy a Magyar Nemzet angyalföldi gyárkerítés mögötti szerkesztőségében.) És persze hangsúlyozták a Mancs szerkesztői lapjuk függetlenségét. Ami szép dolog, csak feledném sok egyéb mellett a Szekeres-ügy Postabank-vezér általi kicenzúrázását. A Narancs legelszántabb prókátora *Eörsi Ist-*

ván volt. Fellépéséből sugárzott a rutin, hiszen ő nem csak a Rákosi-érában zakatolt, hanem az Antall-időkben is, ha akkor nem is feltétlenül hegyek között, völgyek között, de mindenesetre egy másik – ugyancsak német – tévétársaság, a ZDF magyarországi különvonatán, ahol az akkori kormányról és állapotokról hasonló „tárgyilagossággal” szólt. Csak azt sajnálom, hogy nem fordította németre, és nem szavaltta el a pápa- (mancsnyelven: cápa) látogatás alkalmára írt „kotonos” versét. Gondolom, a német nyelvetterület katolikusai, protestánsai, izraelitái és jóérzésű szabadgondolkodói egyaránt nagyra értékelték volna.

Nem lenne teljes a kép annak beismerése nélkül, hogy szerepeltek a filmben a kormányoldal képviselői is. Az arányokat mindenesetre éreztelteti, hogy a magyar miniszterelnök, akinek rendszerén háromnegyed órán át a nyelvüket köszörülték, egy másik interjúból vett bejátszással fél perccel sem kapott.

Ám a „hitelességet” a végszó jelzi, félreérthetetlenül: Magyarországon a demokrácia intézményes keretei léteznek ugyan, ám tartalmában ez nem igazi demokrácia. S mondotta ezt az a „sajtószabadságőr”, aki az antivilágban a Népszabadságban még egy olyan, ellenzékinek alig-alig mondható, ám mélyen igaz és nagyhatású cikkel szemben is, mint szegény *Bertha Bulcsu Kesudiója*, politikai perzekutorként lépett fel.

Öszintén kívánom: Isten óvja Németországot attól a „szabadságtól”, amelyet e film „szabadsághősei” nekünk kivívnának.

Melcer Tibor